

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАЗВ ТЕКСТИЛЬНИХ ВОЛОКОН І МАРКУВАННЯ ТЕКСТИЛЬНИХ ВИРОБІВ

Technical Regulation of 14 January 2009 № 13 on textile names and marking of textile products lays down rules governing the labeling or marking of products as regards their textile fibre content, in order to ensure that consumer interests are thereby protected. Textile products may be placed on the market within Ukraine only if they comply with the provisions of that document.

Постановою Кабінету Міністрів України від 14.01. 2009 р. № 13 затверджено **Технічний регламент щодо назв текстильних волокон і маркування текстильних виробів та план заходів з його застосування**.

Відповідальним за впровадження цього документа визначено Міністерство промислової політики (Мінпромполітики) України. З метою виконання зазначеної вище Постанови Мінпромполітики наказом від 06.02.2009 р. № 101 поклав на Київський державний науково-дослідний інститут текстильно-галантерейної промисловості, який в 2007 – 2008 рр. був розробником Технічного регламенту (надалі – ТР), виконання обов'язків щодо організації робіт з підприємствами – виробниками текстильних волокон і виробів з додержання вимог вказаного ТР (надання консультацій, методичної допомоги та популяризації ТР). Цю публікацію спрямовано на популяризацію ТР.

Згідно із Законом України від 01.12.2005 р. № 3164-IV «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» «Технічний регламент – це Закон України або нормативно-правовий акт, прийнятий Кабінетом Міністрів України, у якому визначено характеристики продукції, або пов'язані з нею процеси чи способи виробництва, а також вимоги до послуг, включаючи відповідні положення, **дотримання яких є обов'язковим**. Він може також містити вимоги до термінології, позначок, пакування, маркування чи етикетування, які застосовуються до певної продукції, процесу чи способу виробництва».

В свою чергу, згідно із Законом України «Про стандартизацію» (з внесеними в нього змінами згідно із Законом України № 3164-IV), дотримання встановлених чинними стандартами вимог є необов'язковим, проте ці вимоги залишаються обов'язковими до ухвалення відповідних Технічних регламентів. Вимоги ТР є обов'язковими тільки у зазначеній в ньому сфері застосування.

ТР щодо назв текстильних волокон і маркування текстильних виробів розроблено з метою наближення законодавства України до вимог Директив Європейського Союзу (в нашому випадку, Директиви ЄС 96/74/ЕС від 16.12.1996 р. зі змінами згідно Директив: 97/37/ЕС від 19.06.1997 р.; 2004/34/ЕС від 23.03.2004 р.; 2006/3/ЕС від 09.01.2006 та 2007/3/ЕС від 02.02.2007 р.).

ТР поширюється на усі види текстильних волокон і текстильних виробів. Під текстильними виробами мається: будь-яка сировина, напівоброблені й оброблені, напіввироблені, вироблені, напівготові вироби, які:

- ✓ складаються виключно з текстильних волокон, незалежно від їх змішування або застосованого процесу збирання
- ✓ містять, принаймні, 80 % текстильних волокон за масою, чи текстильних компонентів (включаючи меблі, парасольки, сонцезахисні укриття, багатощарові покриття для підлоги, матраци та намети, теплі підкладки для взуття, рукавички, рукавиці, мітенки)
- ✓ є частиною інших виробів і є невід'ємною їх частиною, якщо їх склад визначений

Вимоги ТР є обов'язковими для всіх суб'єктів господарювання (незалежно від форми власності), до сфери діяльності яких входять текстильні волокна і текстильні вироби на будь-якому етапі їхнього життєвого циклу, починаючи з виробництва та закінчуючи реалізацією споживачам. Ці вимоги не стосуються текстильних виробів, не призначених до споживання в Україні, які ввозяться на її територію тільки з метою обробки (наприклад, пошиття з готового крою швейних, трикотажних та взуттєвих виробів) і подальшого повернення за межі України. Вимоги цього ТР не перешкоджають використанню під час маркування чинних положень щодо захисту промислової й комерційної власності, зазначенню походження (позначення країни походження) та попередження недобросовісної конкуренції.

ТР включає:

- ◆ Назви текстильних волокон (натуральних, штучних, синтетичних – всього майже 50 назв) українською і англійською мовами
 - ◆ Описи кожного з волокон (для натуральних – рослинне або тваринне походження; для штучних і синтетичних – хімічні особливості) (Додаток 1 до ТР)
 - ◆ Нормовані вологості кожного з волокон (Додаток 2 до ТР)
 - ◆ Правила використання таких понять як «чисто», «100 %», якщо виріб повністю складено з одного і того самого волокна, не можна використовувати схожий термін, при цьому допускається включення інших волокон до 2 % за масою, якщо це обумовлено технічними особливостями виробництва. Цей допуск може бути збільшений до 5 % в разі виготовлення текстильного виробу з використанням процесу чесання (наприклад, – пряжа, виріб з пряді)
 - ◆ Правила використання таких понять як «шовк»; «натуральна (або овеча) вовна»
 - ◆ Правила опису волокон до виробів з використанням суміші їх з наданням повного відсоткового складу волокон
 - ◆ Правила позначення складу волокон у тканині в разі використання в основі й утку різних видів виключно «чистих» волокон
 - ◆ Допустимі відхилення між показниками відсоткового складу волокон у виробі, позначеними в маркуванні та визначеними лабораторними випробуваннями
 - ◆ Правила позначення кількості волокон, що використані тільки як декоративні, дозволена їх кількість щодо повної маси складових волокон
 - ◆ Правила етикетування та маркування виробів щодо назв складових волокон і їх відсоткового складу відносно стійкості, одноманітності та розбірливості цих описів на маркувальних ярликах, етикетках або супровідних документах
 - ◆ Вимоги маркування щодо мови, яка використовується
 - ◆ Особливості маркування текстильних виробів, складених з двох або більше предметів, що мають однаковий або різний склад волокон
 - ◆ Особливості маркування таких виробів з використанням витравного друку, вишитих виробів, ниток (пряжі), що складаються з серцевини та покривного шару, оксамитових і плюшевих матеріалів, підлогових покриттів, що продаються метрами (в куску або сувої)
- В ТР (Додаток 3) подано перелік текстильних виробів, у разі маркування (етикетування) яких позначення сировинного складу не є обов'язковим, а також перелік виробів (Додаток 4 до ТР), що можуть пропонуватися до продажу з прикріпленням до загального їх пакування єдиним ярликом (спільне маркування).
- В ТР містяться вимоги щодо маркування сировинним складом виробів, що включають:
- * Нетекстильні частини, пружні, етикетки і значки, емблеми, облямівки й оздоблення, які не утворюють невід'ємну частину виробу, гудзики та пряжки, обтягнуті текстильними матеріалами, аксесуари, нееластичні стрічки, еластичні нитки й тасьми тощо
 - * Декілька з'ставних шарів
 - * Матеріали, що мають, крім основних основи і утку, ще й зв'язувальні або наповнювальні, які не утворюють лицьову поверхню матеріалу
 - * Полотна (крім базових або основних), які надають виробу додаткової жорсткості та міцності, внутрішні або підсилювальні прокладки, нитки для зшивання і з'єднання, наповнювачі, підкладки
 - * Замаслювачі, сполучні або привісні речовини, шліхту або апрет, речовини для просочування, додаткове фарбування та друкування тощо

Оцінювання виду складових волокон у виробках та їх відсоткового вмісту має здійснюватися стандартизованими випробувальними методами згідно з національними стандартами, гармонізованими з міжнародними стандартами серії «Матеріали текстильні. Кількісний хімічний аналіз», що складаються з 24 частин: ISO 1833.1:2006 – ISO 1833.24:2006.

Розроблення таких ДСТУ ISO здійснює КНДІТГП за замовленням Мінпромполітики України, починаючи з 2008 р. (на цей час вже розроблено і подано Держспоживстандарту для затвердження 10 ДСТУ ISO, ще 10 знаходяться у розробленні). Ці нормативні документи регламентують загальні принципи визначення сировинного складу текстильних виробів (за видами складових волокон та їх відсотковим вмістом); аналіз три- та двокомпонентних сумішей волокон у виробі (більше 20 сумішей); приклади розрахунків відсоткових величин цього складу з урахуванням нормованої вологості кожного з видів волокон, можливої втрати їх під час очищення від замаслювачів, апрету, шліхти та інших супровідних речовин виробу перед його випробуванням.

Практичне використання цих документів має співпадати з початком обов'язкового застосування вказаного ТР (це 2012 р.) згідно з планом заходів, затверджених Кабінетом Міністрів України.

До встановленого терміну має бути проведено підготовку вітчизняних підприємств до виготовлення продукції відповідно до вимог ТР, розроблення ще кількох національних стандартів, гармонізованих з європейськими і міжнародними, а саме щодо методів відбирання та підготовки зразків виробів до хімічних випробувань. Враховуючи, що такий нормативно-правовий акт (ТР) в Україні розроблено вперше і що чинні нормативні документи на маркування різних видів текстильних виробів (тканих, трикотажних, нетканих, текстильно-галантерейних) не повністю відповідають вимогам цього ТР, на погляд авторів статті, потрібне розроблення єдиного національного (або галузевого Мінпромполітики України) стандарту щодо маркування усіх цих виробів, гармонізованого з положенням ТР – таку позицію також вказано у Плані заходів із застосування ТР, КНДІТГП цю пропозицію надасть Мінпромполітики України для виконання в 2010 р.

До 2012 р. застосування ТР є добровільним.

Вказаний План заходів передбачає також в 2009 – 2011 рр. призначення Мінпромполітики і Держспоживстандартом України органів, які мають право перевіряти відповідність продукції даному ТР.

Таке призначення має бути здійснено згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 24.01.2007 р. № 59 «Про затвердження порядку здійснення процедури призначення органів з оцінки відповідності Технічним регламентам».

До надання обов'язкової чинності ТР і вказаним вище стандартам підприємства мають право застосовувати чинні стандарти щодо маркування продукції, а також ДСТУ 4057-2001 на метод ідентифікації волокон та ДСТУ ISO 6938 і ДСТУ ISO 2076 щодо назв натуральних і хімічних волокон, або добровільно застосовувати ТР.

Своєчасність розроблення такого ТР підтверджується документом від 26.10. 2007 р. ТН/МА/W/93 Світової організації торгівлі, членом якої є Україна. Цей документ – Повідомлення від Європейського Співтовариства і Сполучених Штатів Америки щодо доступу до ринку для несільськогосподарської продукції, а саме щодо Домовленості про тлумачення Угоди про технічні бар'єри в торгівлі щодо маркування текстильної, швейної, взуттєвої продукції та товарів для подорожей.

Та частина Домовленості, що застосовується до маркування текстильної та швейної продукції, охоплює усі вироби, вміщені в Додатку до колишньої Угоди СОТ про торгівлю текстильною та швейною продукцією, і стосується маркування із зазначенням вмісту волокон, країни-походження та інструкції з догляду за виробом. Дана інформація вважається як така, що не обмежує торгівлю згідно Угоди СОТ щодо технічних бар'єрів у торгівлі.

Комітет СОТ з технічних бар'єрів у торгівлі щорічно аналізує функціонування та імплементацію цієї Домовленості, в тому числі список виробів, аналізує інші події у сфері Технічних правил і процедур оцінювання відповідності, пов'язаних з міжнародною торгівлею текстильною, швейною продукцією згідно з процедурами зазначеного Комітету. Згідно з Домовленістю всі інші процедури оцінювання відповідності (наприклад, прийняте в Україні обов'язкове оцінювання відповідності – сертифікація дитячого одягу, взуття та матеріалів для цього одягу) і мають бути попередньо опублікованими і узгодженими з країнами – членами СОТ до того, як згадана процедура набуде легітимності (тобто сьогодні така сертифікація нелегітимна в рамках СОТ).

З огляду на викладене вище, ТР щодо назв текстильних волокон і маркування текстильних виробів є повністю відповідним до вимог СОТ.

**Докладнішу інформацію може надати
Раїса Василівна Чугунова (тел.: (044) 417-31-80)**